

Období restaurace a rovnováhy

Znaky

- obnova původních monarchií
- národní a národně osvobozené hnutí, vymanění z nadvlády Turků, nezávislost portugalských a španělských kolonií
- průmyslová revoluce (už od 18. st. ve Velké Británii)
- modernizace státní správy
- snaha prosadit občanská práva (Rusko), proti absolutismu

Německý spolek

- bývalá SŘŘ, Napoleon z něj udělal Rýnský spolek, potom Německý spolek
- už za napoleonských válek vzniká Německé národní hnutí, cíl: vytvořit jednotné Německo
- účastní se jich studenti a profesori univerzit

1817 slavnost ve Wartburgu k výročí vystoupení Martina Luthera (1517)

1819 Metternichovi se to vůbec nelíbí, pozval si do Karlových Varů zástupce německých států, vzniklo *Karlovarské usnesení*, vlastenecké spolky zrušeny, díky tomu mají německé univerzity omezeny akademické svobody, dány pod dozor

30. léta 19. st. první pokus o sjednocení Německa neúspěšný, takže se znovu snaží scházet ve spolku Mladé Německo

Apeninský poloostrov

- celý rozdrobený, sever drží Habsburkové, střed je papežský stát, na jihu vládou Bourboni (království Obojí Sicílie)
  - vzniká hnutí *risorgimento* s cílem sjednotit Apeninský poloostrov, v jejich čele jsou *karbonáři* (aktivisté, kteří se scházeli mezi výrobci uhlí, v čele Silvio Pellico)
- 1820 POVSTÁNÍ V NEAPOLSKU (část království Obojí Sicílie), král přijal ústavu
- 1820 POVSTÁNÍ V SARDINSKÉM KRÁLOVSTVÍ
- 1821 Habsburkové okamžitě posílají intervenční armádu, povstání jsou potlačena, účastníci pochyťáni a vězněni
- vzniká spolek Mladá Itálie s cílem sjednotit itálii a vyhnat cizí dynastie

Španělsko

- už za napoleonských válek boje španělských kolonií za nezávislost
- potom obrovská finanční krize
- pokračování v absolutistickém způsobu vlády

1819 prodej Floridy za 5 milionů dolarů

1820 v čele revolucionářů liberální důstojníci Rafael del Riego

- vypracována ústava, král zajat, liberální vláda, volby do *kortesu* (parlamentu)

1823 francouzská intervenční armáda potlačuje zárodky povstání

Rusko

1825 Alexandr I. zemřel, nový car **Mikuláš I.**

- nové důstojnické požadavky: odstranění absolutismu (*samoděržaví*), ústava; inspirace ve Francii

14.12.1825 odmítli přísahat carovi věrnost → hovoříme o POVSTÁNÍ DĚKABRISTŮ, podpora však nebyla dostatečně široká → potrestání

Balkánský poloostrov

Srbsko

–

- Srbsko součástí Osmanské říše

1815-**1817** DRUHÉ SRBSKÉ POVSTÁNÍ, v čele Miloš Obrenovič, úspěšné, získalo autonomii

(1829) *Drinopolský mír*, Osmané přiznávají srbskou autonomii

Řecko

1821 POVSTÁNÍ za nezávislost

- velmoci na straně Řeků (Rusko, VB, Francie), ale Metternich proti
- **Alexander d Demeterius Ypsilanti**, vůdce řeckého povstání, byli vězněni v Osvětimi
- *Drinopolský mír*, kterým Osmané uznávají nezávislost Řecka, stává se z něj monarchie

1828 první řecký král Otto I.

1830 získávají autonomii i Moldavské a Valašské knížectví, zárodky budoucího Rumunska

- kolaps Osmanské říše

Latinská Amerika

- kolonie mají Španělé a Portugalci, začínají propukát boje za autonomii, využívají obsazení Španělska Napoleonem
- první fáze povstání za napoleonských válek, vůdce **Simon Bolívar**
- druhá fáze, úspěšná, koloniemi zůstaly jen Portoriko a Kuba
- Portugalci ztrácí nadvládu nad Brazílií

Francie

1814 Ludvík XVIII., restaurace Bourbonů, konstituční monarchie

1824 do čela Francie bratr Ludvíka, Karel X., konzervativní, opírá se o monarchisty, absolutismus

25.-26.7.1830 *Ordonance ze Saint-Cloud*: omezení politických práv, cenzura, rozpuštění sněmovny → nespokojenost

26.7.1830 ČERVENCOVÁ REVOLUCE, k moci se dostávají liberálové, sepisují novou ústavu, Karel utíká do Anglie

- novým králem zvolený Ludvík Filip, Bourbon z orelánské větve, toto období se označuje jako červencová monarchie, trvá až do roku 1848, dokud nevznikne republika, ekonomická prosperita

Belgie

- Vídeňským kongresem spojen do Nizozemského království
- prosazuje centralismus (vláda z Nizozemí), kalvinismus, nizozemština na úkor francouzštiny

25.8.1830 červencová revoluce ve Francii inspirovala Belgičany, v Bruselu vypuklo POVSTÁNÍ s cílem odtrhnout se od Nizozemí, úspěch, Belgie se stává samostatným královstvím, prvním králem Leopold I. Belgický, jedna z nejliberálnějších ústav, společně s Anglií útočištěm politických emigrantů

Polsko

- součást Ruska, tzv. „Kongresovka“, díky Vídeňskému kongresu je připojena k Rusku personální unií
- nadvláda Rusů se jim nelíbí

1830 POVSTÁNÍ s cílem vybojování nezávislosti na Rusku, centrem je Varšava, vyhánějí ruské úředníky z Varšavy, svolali Sejm, sesadili Mikuláše I., šel jim pomáhat Karel Hynek Mácha, dopadlo velice špatně

1831 Poláci poraženi, dobyta Varšava, zrušena univerzita, zrušena autonomie, rozpuštěno polské vojsko, násilná rusifikace

1863 další neúspěšné povstání

Velká Británie

- od roku 1714 vládne Hannoverská dynastie

1838 za vlády Viktorie I. rozšíření tzv. *Hnutí chartistů*, tajné volby bez majetkového censu

1839 parlament zamítá

- Irové chtějí zrovnoprávnění katolíků s protestanty, odtrhnutí od Velké Británie chce hnutí Mladé Irsko, 1848 neúspěšná revoluce, ve 40. letech plíseň brambor, hladomor, emigrace